

Emendation in scholiastic corpora: the case of the Iliadic scholia

Lara Pagani
(Università di Genova)

1) “Duorum archetyporum textum in integrum restituere conatus sum, e quibus codices et excerpta medii aevi pendent, commentariorum dico Ap.H. (h. e. exempli codicis A) et c (bT)”.
(*Scholia Graeca in Homeri Iliadem (Scholia vetera)*, rec. H. Erbse, I, Berolini 1969, p. LXXII).

2) *Il.* 1.161-162 West:

καὶ δὴ μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
ᾧ ἔπι πολλ’ ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν.

Sch. ex. Il. 1.161-162 Erbse:

καὶ δὴ μοι γέρας<—Ἀχαιῶν>: ὁ ἄλλοι δικαίως ἐδωρήσαντο (ἔκαμον γάρ), σὺ ἀπειλεῖς
ἀφαιρήσεσθαι. **b(BC) T**

1 le. T, supplevi, om. b¹

3) *Il.* 1.433-435 West:

ἰστία μὲν στείλαντο, θέσαν δ’ ἐν νηϊ μελαίνῃ,
ἰστὸν δ’ ἰστοδόκη πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες
καρπαλίμως, τὴν δ’ εἰς ὄρμον προέρεσαν ἐρετμοῖς.

Sch. ex. Il. 1.435b Erbse: τὴν δ’ εἰς ὄρμον προέρεσαν ἐρετμοῖς: οὐ γὰρ ἦδεσαν τῶν ἀνέμων τὸ
παλίμβολον. ἄλλως τε ἐν Ἰλιάδι ταύτην μόνην ἔχων ἔκπλοιαν τρόπον ἐδίδαξε προσορμισμού. **A b**
(**BCE³E⁴**)**T**

1 le. scripsi, προερούσι δὲ (coniunctum cum scholio A 434d, v. σχοινία) in b, ἰστὸν δ’ ἰστοδόκη πέλασαν A, ἰστία μὲν
στείλαντο (post. sch. A 432a) T οὐ γὰρ—ἀνέμων AT, ἐπεὶ μὴ τῶν ἀνέμων ἦδεσαν b

Sch. Did. / ex. Il. 1.434d Erbse: <προτόνοισιν ὑφέντες> Ζηνόδοτος μὲν ὑφέντες, αἱ δὲ ἄλλαι πᾶσαι
“ἔφέντες”. | πρότονοι δὲ τὰ ἀπὸ πρύμνης εἰς πρῶραν διήκοντα σχοινία. **b(BCE³E⁴)T**

1 le. addidi, ζην. μὲν ὑφ. b, ὑφέντες δὲ ζηνόδοτος rone sch. A 435b (coniunctum cum v. προσορμισμού) T

A: ἰστὸν δ’ ἰστοδόκη πέλασαν (v. 434): οὐ γὰρ ἦδεσαν—προσορμισμού (sch. 435b).

b: Ζηνόδοτος μὲν ὑφέντες—σχοινία (sch. 434d). προερούσι δὲ ἐπεὶ μὴ τῶν ἀνέμων ἦδεσαν τὸ
παλίμβολον—προσορμισμού (sch. 435b).

T: ἰστία μὲν στείλαντο (v. 433): οὐ γὰρ ἦδεσαν—προσορμισμού (sch. 435b). ὑφέντες δὲ
ζηνόδοτος—σχοινία (sch. 434d)

4) *Sch. Hrd. / ex. (?) Il.* 1.154 Erbse: οὐ γὰρ πώποτ’: οὕτως ὑφ’ ἐν πώποτε Ἀρίσταρχος. | αἶε δὲ τὸ
πώποτε ἐν συνθέσει ὄν ἐπὶ παρωχημένου παραλαμβάνεται, οὐδέποτε δὲ ἐπὶ μέλλοντος. **A**

2 ὦν A, corr. Villoison

¹ Erbse’s apparatus is reproduced throughout this hand-out.

5) “Quorum ubi alter errores vel menda continet, quae quidem oculos meos non fugerint, signum corruptelae posui et in apparatu critico coniecturas priorum enumeravi, vel, quantum potui, novas emendationes ipse feci. Rarius igitur coniecturae in illis textibus occurrunt; nam veritus sum verba quae in archetypo utroque conficiendo, uterque scriba usurpavit, mutare vel pro his illa introducere, quae in fonte quodam adhibita erant”. (*Scholiam Graeca in Homeri Iliadem (Scholia vetera)*, rec. H. Erbse, I, Berolini 1969, p. LXXIII).

6) *Sch. ex. Il.* 9.502 Erbse: καὶ γάρ τε Λιταὶ εἰσι Διὸς κοῦραι: πρὸς ἐντροπήν Διὸς κούρας αὐτάς φησιν· ἢ διὰ τὸ “Ζεὺς †ἐπιτιμήτωρ ἰκετάων” (ι 270)· ἢ παρόσον ὁ Ζεὺς “πατήρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε” (Α 544 al.) λέγεται. **b**(BCE³E⁴)**T** μυθικῶς δὲ ὡς γέρων ὑποβάλλει ὅτι †ὀρμήσοι† διὰ τὴν ὑπεροψίαν ἔσται τι δεινόν’. **b**(BE³E⁴)**T**

2 δ' ἐπιτιμήτωρ Hom. 3 ὀρμήσοι T, μή σοι b, ὄρα μή σοι Bekker, recte

7) *Sch. ex. Il.* 2.470a¹ Erbse: αἶ τε κατὰ σταθμόν: τὴν ἔπαυλιν, καὶ “σταθμόν ἔχουσα καὶ εἶριον” (M 434) καὶ “σταθμοῖν ἐκάτερθε” (ζ 19). τρία οὖν δηλοῖ ἡ λέξις. τῷ δὲ δυσώδει καὶ τῷ θάλπει τῶν †ἐρίων† αὔξονται αἱ μυῖαι. **T**

3 ἐρίων T, voluit ἀερίων

470a² σταθμόν νυνὶ τὴν ἔπαυλιν. τρία δὲ δηλοῖ ἡ λέξις, τὸν σταθμόν, τὴν τῆς θύρας παραστάδα καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ μέτρου. **b**(BCE³E⁴) τῷ δὲ δυσώδει καὶ τῷ θάλπει τῶν ἀερίων αὔξονται αἱ μυῖαι. **b**(BE³E⁴)

470a

σταθμόν νυνὶ τὴν ἔπαυλιν. τρία δὲ δηλοῖ ἡ λέξις, τὸν σταθμόν, τὴν τῆς θύρας παραστάδα καὶ τὸν ἀριθμὸν τοῦ μέτρου. b (BCE ³ E ⁴)	αἶ τε κατὰ σταθμόν: τὴν ἔπαυλιν, καὶ “σταθμόν ἔχουσα καὶ εἶριον” (M 434) καὶ “σταθμοῖν ἐκάτερθε” (ζ 19). T
---	---

τῷ δὲ δυσώδει καὶ τῷ θάλπει τῶν ἀερίων αὔξονται αἱ μυῖαι. **b**(BE³E⁴)**T**
ἐρίων T

8) *Sch. Hrd. Il.* 2.162 Erbse: φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης: οὐκ ἀναστρεπτέον τὴν πρόθεσιν, ὡς Τυραννίων (fr. 6 Planer) καὶ Πτολεμαῖος (p. 41 Baege)· ὅποτε γὰρ γενικῆ συντάττεται ἡ ἀπό, <***> τηρεῖ τὸν τόνον· “καὶ γὰρ τίς θ' ἓνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο” (B 292). **A**

2 lac. statuit Lehrs, verba μὴ μεταξύ πιπτουσῶν λέξεων καὶ σημαίνει τὸ ἄποθεν supplens, cf. A ad Σ 64.

Sch. Hrd. Il. 18.64b¹ Erbse: ἀπὸ πτολέμοιο μένοντα: Ἄρισταρχος φυλάττει τὸν τόνον τῆς προθέσεως. ἔφαμεν δὲ ἐν ἑτέροις (sc. ad B 162) ὅτι ἡ ἀπό, ἐὰν συντάσσεται τῇ γενικῇ μὴ μεταξύ πιπτουσῶν λέξεων, καὶ σημαίνει τὸ ἄποθεν, φυλάσσει τὸν τόνον. οὕτως γοῦν ἀνέγνωμεν “ἀπὸ πατρίδος ἄνδρα κατακτάς” (N 696) καὶ “οὐκ ἐθέλεσκε μάχην ἀπὸ τείχεος” (I 353) <καὶ> “καὶ γὰρ τίς θ' ἓνα μῆνα μένων ἀπὸ ἧς ἀλόχοιο” (B 292). προσέθηκα δὲ ‘μὴ μεταξύ πιπτουσῶν λέξεων’ διὰ τὸ “ἀπο πλυνοὶ εἰσι πόληος” (ζ 40)· οὐ γὰρ ἐπλησίασε τῇ πόληος γενικῇ, ἀλλὰ μεταξύ ἀνεδέξατο λέξεις. **A**